28.2.2021

Henri Pätsi

Aimolantie 4

97970 Sirniö

henri.patsi85@gmail.com

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

**LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ ELINTARVIKELAISIKSI (HE 3/2021 vp)**

Hallituksen esityksessä HE 3/2021 vp (poiminnat s. 12) todetaan: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 853/2004 sovelletaan eläinperäisten elintarvikkeiden käsittelyyn ennen vähittäiskauppaa tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta. // Tietyt pienimuotoiset toiminnot voidaan rajata asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, mutta tällöin toiminnoista on annettava kansallisia sääntöjä. Tällainen on esimerkiksi mahdollisuus tilalla teurastetun siipikarjan lihan suoramyyntiin ilman hyväksyttyä elintarvikehuoneistoa ja lihantarkastusta. Lisäksi tietyistä asetuksen vaatimuksista voidaan myöntää mukautuksia elintarvikehuoneistojen rakenteiden osalta sekä perinteisten tuotantomenetelmien tai maantieteellisten haittojen vuoksi. Kansalliset säännöt ja mukautukset edellyttävä komission ja muiden jäsenvaltioiden määräenemmistön suostumusta. Asetus antaa mahdollisuuden säätää kansallisesti useista seikoista.

On hyvä, että joitakin kansallisia mukautuksia on otettu käyttöön esimerkiksi kanien ja siipikarjan osalta. Toisaalta lakiesitys sisältää EU-lainsäädännön ylittäviä vaatimuksia, jotka aiheuttavat elintarvikealan yrityksille lisäkustannuksia. Koska elintarvikemarkkinat ovat kansainväliset, tulisi EU-lainsäädännön ylittävien vaatimusten säätämisessä olla erittäin pidättyväinen.

**Lakiesitys ei tuo helpotusta Pohjois-Suomen lammastilojen kestämättömään tilanteeseen, jossa lampaiden teurastauksen järjestäminen kohtuullisin kustannuksin, on liki mahdotonta.**

Olemme tehneet ministeriölle aloitteen tarkastamattoman lampaanlihan myynnin sallimiseksi tilalta rajoitetusti (2.5.2020). Ministeriön mukaan asia edellyttäisi edellä mainitun asetuksen (EY) N:o 853/2004 muuttamista yhteispäätösmenettelyllä, mihin komissio on ollut haluton lähtemään. Ministeriön kanta (vastaus 30.11.2020) oli, ettei se tule esittämään muuttamista.

Ottaen huomioon ministeriön kannan ja yhteispäätösmenettelyn ilmeisen raskauden, tarkoituksenmukaisempaa olisi säätää erillinen asetus, jonka mukaan syrjäisillä alueilla (Pohjois-Suomi) teurastamoksi voidaan hyväksyä hyvin vaatimaton tila. Lihantarkastus olisi pakollista, ja liha saisi päätyä vain kansallisille markkinoille.

Käsittääksemme tämä edellyttäisi ilmoitusmenettelyä EU:lle. Kansallisen asetuksen valmistelun hyvänä pohjana olisi Kreikan vastaava voimassa oleva asetus. Siellä poikkeus koskee saaria, mutta perusteena sielläkin on korkeat kustannukset karjanomistajille. Pohjois-Suomessa pitkät matkat teurastamoihin

aiheuttavat kohtuuttomia kustannuksia huomioiden lampaan vähäisen arvon. Huomautamme, että vaikka Pohjois-Suomessa poroteurastamoita on hyväksytty myös lampaan teurastamiseen, ne eivät käytännössä juurikaan tarjoa palvelua.

**Ehdotamme, että arvoisa maa- ja metsätalousvaliokunta edellyttäisi ponnella tai vastaavalla ministeriötä käynnistämään asetusvalmistelun koskien kansallisia mukautuksia teurastamoiden rakenteellisiin vaatimuksiin Pohjois-Suomessa, jotta teurastamoksi kävisi esimerkiksi ns. karjakeittiöstä muunnettu yksinkertainen tila.** Tuntuisi oudolta, jos Suomi ei haluaisi helpottaa pienten lammastilojen tilannetta, kun EU-lainsäädäntö antaa siihen mahdollisuuden. Lihantarkastuseläinlääkärinä en näe toimintaan liittyvän elintarviketurvallisuusriskejä. Suomi on sallinut hirven-, kanin, siipikarjan- ja poronlihan päätymisen kulutukseen rajoitetusti kokonaan ilman lihantarkastusta.

Pudasjärvellä 28.2.2021

Henri Pätsi, ympäristöjohtaja, johtava eläinlääkäri, Posio

Lausunnon antaja on Aloitteen tarkastamattoman lampaanlihan myynnin sallimiseksi Pohjois-Suomessa 2.5.2020 ensimmäinen allekirjoittaja.

Liitteet:

1) Aloite tarkastamattoman lampaanlihan myynnin sallimiseksi Pohjois-Suomessa 2.5.2020

2) Maa- ja metsätalousministeriön vastaus aloitteeseen 30.11.2020

3) Kreikan asetusluonnos kansallisista mukautuksista teurastamoiden rakenteellisiin vaatimuksiin (lopullisesta asetuksesta ei ole suomennosta)